

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. D. Henr. Harphii Theologi Ervditiss. Ordinis
Minorvm, Ac Rervm Divinarvm Contemplatoris eximij.
Theologiæ Mysticæ Libri Tres**

Henricus <Herpius>

Coloniæ, 1611

Quomodo per quinque virtutum exercitia ad Dei contemplationem
pertingamus. Collatio III.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37362

modandum expeteret: cui se allaturum quod perierat, respondit: sed antequam intraret, hoc ipsum quod afferret, & fratrem foris expectantem oblivioni tradidit. Cum igitur frater denuo pulsaret, alter omnium oblitus ad ostium reuertitur, & quid frater velit sciscitatur, quod factum est ter. Tertia igitur vice cum pulsasset frater, reuersus est senex ad ostium, & ait: Ingredere, & accipe quod petis, quia imaginem illius rei tamdiu in me retinere non valeo. O quam dulciter hic captus erat & subditus iugo diuinitatis per contemplationem aeternorum. Quod si queris, cur ad illam denudationem cordis vel mentis peruenire non prauales, breuiter respondeo, quod sicut naturaliter minima proxima subtrahunt ab oculis nostris remota maxima, (vt patet in rota solari & nubecula interposita,) sic spiritualiter minima terrena subtrahunt a nobis maxima caelestia & diuina. Vnde sicut speculum aquae impositum & soli diametrali subiectum, totam in se rotam solarem recolligit, quae tamen tota terra maior esse fertur, quod si medium quamtuncunque paruum interuenerit, speculum illud imagine solari penitus denudabit: sic anima, licet minima, virtualiter (respectiue scilicet) totius tamen Trinitatis capax est, quod si medium quantuncunque paruum interuenerit, eminentissimum illum diuinae claritatis influxum prohibebit. Non solum dico de peccatis quantuncunque minimis, sed etiam de formis, imaginibus, & similitudinibus, quantuncunque puris & nobilibus, in contemplatione susceptis. Quae cuncta medium constituent inter sole iustitiae & speculum animae, ne claritate illa rota solaris, id est, ipsa diuina essentia immediate valeat imprimere. Hinc oportet animam ab omnibus esse nudam, quam nuda diuinitas sua claritate perlustrare debeat.

Quomodo per quinque virtutum exercitia ad Dei contemplationem pertingamus. Collatio III.

ERat autem Hierosolymis probatica piscina, quinque porticus habens Iohan. 5. Sicut ait Apostolus: Illa autem qua sursum est Ierusalem, libera est, mater nostra: de qua nimirum eicienda est ancilla & filius eius, quia non erit haeres filius ancilla, id est, timoris seruilis, cum filio libera, id est, timoris filialis. In hac ergo Hierusalem est probatica piscina, in qua lauantur hostiae Deo in aeternum consecrandae, & praesertim ouium innocentium, quia dicitur probatica a *πεβλαρον*, quod est ouis, & est nomen Graecum, quod interpretatur Hebraice *Bethsaida*, id est, domus ouium. Quae est igitur piscina cum suis porticibus, nisi

N n n n

dulcis.

Impedi-
mentum.Mediu in-
ter Deum &
animam.

Galat. 4.

piscina.

Piscina my-
saic quid.

- dulcissimus Iesus cum suis vulneribus? Aqua namq; piscinae huius est pretiosus sanguis de illius vulneribus profluens, & spiritualiter languidos sanans, ac peccatis sordidos emundans, sicut scriptum est de
- Apoc. 7.** Martyribus & omnibus Sanctis: *Isti sunt qui venerunt ex magna tribulatione, & lauerunt stolas suas in sanguine Agni.* Sed quando piscina haec parata est, nisi quando Iesu in Cruce pendente, *rupti sunt omnes fontes abyssi magnae misericordiarum Dei, & cataractae caeli apertae sunt, & facta est pluuia magna gratiarum super terram?* Et in his immorari conuenit omnibus in via Dei proficere volentibus: quia *beatus vir qui implet desiderium suum ex ipsis,*
- Psal. 126.** Veritamen iuxta sensum, quem nunc prosequi intendimus, per piscinam intelligimus ipsam humanitatem Christi, quam in caelestem quidem Hierusalem gloriosius intulit, licet *vsque ad finem seculi eandem nobiscum permansuram repromisit.* Aqua vero piscinae huius est abyssus diuinitatis incomprehensibiliter humanitati coniuncta. *Quinque proinde porticus sunt quinque aditus, per quinque virtutum exercitia, quibus per humanitatem Christi feliciter ad eius diuinitatem contuendam pertingere valeamus.* Hinc etiam ait Dominus: *Ego sum ostium, per me si quis introierit, ingredietur, scilicet ad diuinitatem contuendam, & egredietur, ad humanitatem contuendam, & pasqua, scilicet spiritualis refectiois, utrobique reperiet.*
- Piscina humanitas Christi.** **Matth. 28.** **Aqua piscinae.** Prima ergo *porticus*, est abyssalis humilitas, quam in assumpta humanitate nobis ostendit ipsa diuinitas, dicens: *Discite a me, quia mitis sum & humilis corde.* Ad quid, nisi ut sic nos alliceret ad sequelam? Porro duae sorores sunt: mititas & humilitas, nec vna sine altera potest adipisci, licet humilitas magis in prosperis, & mititas in aduersis exerceri soleat. Mitis est enim, qui in omni aduersitate, sine cordis retractione, se diuino beneplacito liberè subijcit. Humilis autem, qui in prosperis sub omni creatura se veraciter, sine fictione ponit. O verè *porticus* salutis & perfectae sanitatis acceleratiua, citius, quam credi potest, in aquam huius piscinae submergens, & imaginem ipsius animae felicissima transformatione renouans. Hinc legitur de quadam inclusa, quae semel eleuata supra se, videre meruit Deum, & B. Virginem, omniumq; Sanctorum frequentiam à qua societate tam amabili se vidit nimium elongatam. Hinc dolor & gemitus ac angustia spiritus. In qua pressura se conuertit ad beatam Virginem exorandam & omnes Sanctos, ut eorum precibus tam iucundae societati mereretur associari. Cum igitur
- Ioan. 10.** **Porticus piscinae.** **Matth. 11.** **Mitis quis.** **Humilis quis.**
- ineffa-

ineffabili gloria inebriati, nullam aduertentiam siue audientiam ipsius precibus adhibere viderentur, tandem se conuertit ad Christi vulnera diligentius imploranda, utpote quæ ad deliniendâ quotidie paternam indignationem pro nobis sunt reseruata. Quid multa? Statim responsum increpatorium audiuit, cur ad illa exoranda se conuerteret, quæ vix vnquam debitis exercitijs vel gratiarû actionibus, prout decet honorâsset. Tunc omni fiducia patrocinijs destituta, subiunxit, dicens: O amantissime Domine, quia nullum aliunde mihi sperandum est adiutorium, tu infinita bonitate & liberalitate tua recipe me facturam tuam, & ne me despicias, quia *Deus meus es tu*. Ecce liberè me offero tuo diuinissimo beneplacito: quòd si tibi placuerit, me exiliari, etiam in illam æternâ pœnalitatem propter amorè tuæ dulcissimæ voluntatis, grater accepto, & me funditus ad hoc ipsum trado. Sicq; se reliquit abiectam per sui ipsius omnimodam abnegationem coram præsentia diuinæ maiestatis. Tunc diuina beneficentia subito trahebatur per longissimum illud medium, & absorpta concitè feliciter in abyssum diuinitatis, omnium Sanctorum consortio felicissimo coniuncta est. Meruitque postea frequenter in sancta sanctorum per eandem viam introduci, propter illam humillimam sui abnegationem, dedespersionem, & resignationem. Descende igitur cum Iesu in abyssum humiliationis & abnegationis, si vis immergi feliciter in profundum suæ diuinitatis. Veruntamen ne quisquam æstimatione falsa se putet ad hoc peruenisse, sciendum est, quòd omnis humiliatio, abnegatio, & sui ipsius in diuinum beneplacitum resignatio, quæ nondum per experientiam in omnibus aduersis frequentata dinoscitur, suspecta & deceptoria iudicatur, nisi prius tam operè quàm veritate sine omni cordis retractione compleatur. Multi namq; cæteris quidem hominibus extrinsecus, sibi ipsi verò intrinsecus, mortificati videntur, qui tamen necdum ad ictum oculi ad veram sui abnegationem peruenerunt, tantò desiderio complectentes quæque aduersa, vilia, opprobria, scandala, iniuriosa; quanto mundani suscipiunt prospera, læta, magnifica, & familiaria. De hac ergo virtute dixit Dominus: *Nisi granum frumenti cadens in terram, mortuum fuerit, &c.*

Secunda verò *porticus* est vera & plena contritio peccatorum, non tantum sensualis & superficialis, quæ lacrimis & suspirijs demonstratur in sensualitate vel inferiori parte rationis, & citò plerumque finitur: sed ista contritio est ipsius superioris partis rationis, & est dif-

Abnegatio
& resignatio vera
quæ.

Ioann. 12.

Contritio
peccatorum
vera.

sensus voluntatis ab ipso peccato cum actuali vel habituali detestatione peccati sine fine. Nec solum cum detestatione ab omni peccato mortali & veniali, sed etiam ab omni illo, quod est impediens, vel non pure ducens in Deum, aut cuius conuersionis in Deum pura & totalis causa Deus non est, solum amplectens purum & amabile bonum, quod Deus est, vel ad Deum purissime ducens, illi perseveranter inharendo per amorem purum & deiformem intentionem, paratus semper ad deputandum omnem affectum minus ordinatum, & omnem intentionem ad seipsum reflexam. Hac igitur perfectissima contritio, qua per detestationem refugit omnia non solum nociva, sed etiam vel in minimo impeditiva veri profectus, depurat omnem affectum, intentionem, amorem, exercitationem: & sic nudam & liberam reddit animam, amplexuique diuino preparatam. Et sicut in prima porticu resignat omnia diuino beneplacito, sic in secunda purificat omnia offerenda Deo, ut audire mereatur: *Date, & dabitur vobis. Date vestri plenam abnegationem, vos ipsos in omnimodum diuinum beneplacitum tam in aduersis, quam in prosperis. Date vestra per purissimam oblationem, omnem scilicet sensationem, oblectationem, intentionem, dilectionem. Et dabitur vobis. Quid dabis Domine? Mensuram bonam & confertam & coequatam & superfluentem.* Pro quo sciendum, quod mensura nostra mensura est, in qua Deus sese mesurare dignatur, quicquid ex seipso nobis communicare disposuit. Quae mensura (ut dictum est) purificata & a Deo aptificata. Primo capit *mensuram bonam*, scilicet hostorio adequatam, quia pro depuratione cordis ab omni creato & affectu inordinato, recipit Creatorem lumine gratia partem intellectiuam vera discretionem perorantem in omnibus agendis, consiliandis, & contemplandis, qua separatur omne *pretiosum a vili*, lucem a tenebris, vitium a virtutibus. Sed hanc discretionem non percipimus, quia mentem nostram vili sterquilino deturpata relinquimus, nec Creatori verum aditum indulgemus. Hinc orationes redduntur insipidae, & vires animae dispersae. Tadio est orationis exercitium: anhelatur ad exitum. Quapropter quisque mentem in omnibus terrae finibus captiuatam liberare studeat, ab omni amore, intentione, & affectione vitiosa retrahat, ut sic illam suo Creatori offerre valeat. Quia nunquam erit tam naturale ignem sursum ascendere, sicut mentem a creatis euacuatam in Deum properare. Secundo vero recipit *mensuram confertam*, id est, supra mensuram eleuatam in diuina illuminatione & vera discretionem, qua scilicet non solum deponit omnia

Lucæ 6.

Mensura mens hominis.

Mensura bona.

Ier. 16.

Mensura conferta.

omnia exteriora suae internitati contraria, in amore, intentione, sensuali oblectatione, temporali possessione vel occupatione, in amicorum & cognatorum frequentatione, in locutione, cogitatione, operatione, & similibus: sed etiam qua probat exteriora exercitia, quae magna videntur in ieiunijs, abstinentijs, vigilijs, cilicijs, & orationibus, & similibus. Quae si reperiuntur interni profectus retardatiua, concite sunt reiicienda, eo quod sunt melioris boni impeditiua. Nam quae unquam proficere volentem impediunt ad semitas summæ perfectionis, suae sunt exteriora, vt exercitia corporalia; vel interiora, vt recordatio peccatorum, mortis, inferni, vel iudicii, postponenda sunt. Et qui discretionem illam susceperit, & prosequutus fuerit, ad debitam perfectionem cito perueniet. Tertio recipit *mensuram coagitatam* internæ lucis & discretionis, quam scilicet experitur in subtractione omnis gratiæ & diuinæ influentiæ, cum in eo consurgit tanta pressura & anxietas, quod omnibus inexpertis esset incredibile, & tunc cum vero lumine discretionis comprimit seipsum in diuinum beneplacitum cum pace, quiete, & complacentia cordis, etiam maiora sustinere paratus in tempore & æternitate. Et hæc mensura discretionis, est nobis utilissima, & Deo gratissima. In qua quanto fuerit purior & plenior resignatio, tanto postmodum erit intimior ipsius diuinitatis fruitio. Quarto recipit *mensuram supereffluentem*, cum seipsum in experimentalis plenitudine tribuit, ita quod non solum mentem, sed etiam sua redundantia omnes vires animæ & corporis adimplet; & tunc mensura fit mensuratum, quia tunc spiritus eius transitum facit & effluxum, in illam diuinitatis abyssum immersus & absorptus, intus plenus, & foris supereffluens, ac si vasculum minimum proijceretur in profundum maris.

Tertia verò *portio* est voluntaria paupertas, id est plenissima resignatio bonorum temporalium licite possessorum, quantum ad affectum possidentium. Non enim in tantum nobis exterior & realis paupertas consistit in abdicatione rerum, quantum interior in abdicatione & purificatione affectuum, quæ est essentia vera paupertatis, & vocatur paupertas spiritus, ad quam omnes amici Dei vocati sunt. De qua dicit Apostolus: *Nihil habentes, & omnia possidentes. Nihil habentes*, scilicet per viscositatem affectus, & *omnia possidentes*, quod fit cum nil terreni sic per affectum possidemus, non patrem, non matrem, non sororem, aut fratrem, aut uxorem, aut filios, nec terrenam

N n n n 3. sub.

Exercitia tã
inter o. a. q.
exteriora
quatenus
exercenda.

Mensura
coagitata.

Mensura
super-
fluens.

Paupertas
voluntaria.

1. Cor. 6.

substantiam, si Deo permittente nobis ablatum fuerit propter diuini beneplaciti vnicordiam, nihil turbationis, desolationis, vel cordis inquietationis nobis ingereret. Quod si naturę fragilitas in minimo recalcitrare conuincitur, (quia homines sumus) secundum hoc tamen Deus non iudicat, dummodò deliberata voluntas rationis se paratam præstiterit, & quieta permanserit, sicut Iob, cum dicebat: *Dominus dedit, Dominus abstulit*, &c. Et hæc est vera & essentialis paupertas, quam omnes electi Dei totis præcordijs appetere debent, vt sic liberam, imperturbabilem, quietam, & nudam mentem Deo præsentare valeant. Et si tunc regnum terrenum possideret, tamen veri pauperes essent, quamdiu illos terrena substantia inquietare non posset, quo minus ad superiora quotidie (sine omni impedimento ac difficultate aliqua) conscenderent. Et licet in inferioribus viribus aliquam oblectationem in prosperis, vel tristitiam in aduersis sentiant, hoc tamen non derogat perfectioni, dummodò in deliberata voluntate rationis liberè se diuinæ voluntati resignant, & mente quieta perseuerant.

Tob. 1.
Paupertas
spiritus
vera.

Perseueran-
tia mentis.

Quarta proinde *porticus* est quedam argumentosa perseuerantia circa cordis intima, quæ summè nobis est necessaria proficere volentibus. Nam multi deuoti reperiuntur, qui in bona quadam simplicitate & intentione se conuertunt ab interioribus ad quadam exteriora minus vtilia vel necessaria, aut etiam ad quadam superflua, licet minima, propter quandam inclinationem naturalem seu sensualem. Qui sic in exterioribus constituti, ex incauta custodia paulatim oberrare per distractionem incipiunt, ita quod ad interiora, sicut prius, de cætero conuerti nunquam possunt: quia nimirum ex tunc appetitu quodam inordinato facilius inuisantur, scilicet verborum otiositate, rumorum nouitate, amicorum societate, sensuum lubricitate, & similibus, ita quod appetitus spiritualis incipit in eis desipere, conatus tepescere & exercitium diluescere, præsertim quando quis sic exit motu sensualitatis, & non rationis: quia tunc facilius capitur & inuisatur, sicque in regressu illius ad intima requiem non inuenit, sed obnubilationem, distractionem, & à diuina familiaritate quandam elongationem, quia in lectulo dilecti prius florido reperit quadam diuersarum immunditiarum deturpationem. O quàm leue est, quod in nobis contristat Spiritum sanctum, & impedit opus illud diuinum, sicut legitur de beata Virgine Clara de Monte Falcone prope Fulginium (quæ

S. Clara.

(quæ fuit sanctitate vitæ mirabilis,) quod in principio suæ conuersionis post degustatos mirificos complexus diuinæ consolationis & illuminationis, propter leuissimum quendam motum propriæ complacentiæ quindecim annis elongata fuit ab omni influxu diuini luminis & internæ dulcedinis. Et ideo in hac quarta porticu fiet quædam abnegatio vniuersalis omnium occupationum, distractionum, & cogitationum minus vtilium, ne inter dilectam & dilectam fiat aliquod minimum intermedium.

Quinta denique *porticus* est quædam indefessa ac sedula gratiarum actionis oblatio, ac omnium operum, exercitiorum, & spiritualium oblectationum in suum principium (vnde sumpserunt effluxum) fidelissima reductio, id est, in Deum, qui cuncta bona solus operatur in nobis, nihil ibidem de suo fore cognoscens, sed totum gratuita largitate diuina fuisse collatum & operatum. Et in hoc secernuntur serui fideles & infideles. Nam omnia quæ iustus facere potest veraciter, & impius facere potest apparenter, ieiunare, vigilare, orare, se humiliare, &c. Sed impius nunquam suo Domino potest esse fidelis, illi scilicet omnia ascribendo, nihilque sibi reseruando, sed in summam spiritua-lem paupertatem, & propriam nihilitatem, cum summa vilificatione & abnegatione sui ipsius sese dimittendo. Sed in his proprium bonum constituunt, in quo student oblectari & gloriari, inflari & eleuari, magna de se sentientes, etiam & humano iudicio magna perficientes, in quo relucet diuina largitas & humana ingratitude. Et hoc ideo, quia Deus, qui præsentem iustitiam respicit, talibus remunerando magna dona largitur. Sed in quibus sese magis agnoscere, abnegare, vilipendere, & diuinæ voluntati resignare debuerant, in his potius affectu proprietatis, inordinati amoris, & oblectationis se commaculat, & diuinis donis abutentes, sibi ipsius maximam iacturam inferunt. Verus autem amans spiritus, tanta in dilectum argumentofitate & auiditate ferri deberet, continuè cuncta dona in illū per gratiarum actionem regerendo, vt in eius donis nunquam vel in minimo quiescere, sed in omnium largitorem sedulis affluentibus gauderet aspirare. Ad laudem Domini nostri Iesu

Christi, qui est Deus benedictus in sæcula,
Amen.

Secundi libri Theologia mystica finis.

Nnon 4.

D. HEN.

Oblatio
omnium
donorū pu-
rè in Deū.